

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Mario Alejandro Ruiz Estebanez Ale

*Bermeo,
Bizkaia
(1920-2012)*

Aurkibidea

Biografia

1920an jaio zen Bilbon, baina handik lasterrera Bermeoko Gangoiti-Kaltzada familiak adoptatu zuen. Ama Busturiko baserritarra zuen eta aita arrantzale bermeotarra; sei neba-arrebatatik zaharrena da. Mario zein Alejandro izenez deitzen dute, eta beste askok 'Ale' esaten diote. Umetan, "hermano"en ikastetxera joan zen eta 14 urte gaz itsasoan hasi zen lanean aitarekin batera "Txokotarra" ikatz-baporean. Gerra sasoian, Bilbon eta Castron egon zen pare bat hilabetez. Gerra bukatu bezain laster, soldadu joan behar izan zen lau urterako, justu-justu libratu zen frontetik. Herrira itzuli zenean, itsasoko lanetara bueltatu zen eta bertan aritu zen hainbat baporetan erretiratu artean; hori dela eta, itsas munduko kontuak oso ondo ezagutzen ditu. Bermeoko Florenzia Iturberekin ezkondu eta seme bat izan zuten.

Zintak

BRM-008

- **Proiektua:** Bermeoko ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Goiria Mendiola, Nerea
- **Data:** 2010-06-15
- **Iraupena:** 69 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Elexpuru, Juan Martin

Pasarteak

1. Atxirikatik ekartzen zuten irina gose denboran

- **Erref:** BRM-008/008
- **Iraupena:** 0:02:40. **Hasi:** 00:16:40. **Bukatu:** 00:19:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

<p>Bera joaten zen irin bila eta amak egiten zituen taloak. Indabak ere ekartzen zituen. Aitonaren baserritik ekartzen zuen jeneroa. Erriberatik gora Almika aldera zeuden erroak. Berak Atxirikatik ekartzen zuen irina. Gero errota guztiak galdu ziren.</p>

2. Lau uniforme ezberdin jantzi zituen soldadutzan

- **Erref:** BRM-008/012
- **Iraupena:** 0:02:32. **Hasi:** 00:23:02. **Bukatu:** 00:25:34
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Soldadutza

Laburpena:

Gerra amaieran mobilizatu zuten baina ez zuen tirorik bota. Valentzian egon zen soldadu hasieran, gero Madrilen. Lau uniforme ezberdin jantzi zituen. Madrilen hobeto Valentzian baino.

3. Andra Marietan aurkitu zuen andregaia

- **Erref:** BRM-008/014
- **Iraupena:** 0:01:41. **Hasi:** 00:25:41. **Bukatu:** 00:27:22
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ligatzea

Laburpena:

Orain ei daukate gazteak aukera olgatzeko. Orduan ez, goiz-goiz joaten baitziren neskak etxera, eta hor amaitzen zen animazioa. Soldadutzatik etorri eta gero hasi zen neskatan. Andrea Andra Marietan topatu zuen.

4. Urruneko kanpainak txarrak familientzat

- **Erref:** BRM-008/021
- **Iraupena:** 0:01:22. **Hasi:** 00:36:00. **Bukatu:** 00:37:22
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantzontziko bizimodua eta lanak » Itsaspeko geografia
- Itsasoa » Arrantza-kanpainak » Atuna

Laburpena:

Okarantza, Kalabarri, Kalatxiki... kostako kalen izenak. Eguneko arrantza egiten zen antzina. Gero, sei egunerako eta ateratzen hasi ziren atunetara. Eta gero urrutiko kanpainetan hilabete asko. Txarrak ziren hauek, batez ere andreentzat.

5. Antxoa eta atuna inportanteenak Bermeorentzat

- **Erref:** BRM-008/022
- **Iraupena:** 0:01:13. **Hasi:** 00:37:22. **Bukatu:** 00:38:35
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantza-kanpainak » Antxoa
- Itsasoa » Arrantza-kanpainak » Atuna

Laburpena:

Bapote asko egon zen sasoi baten. Antxoak eta atunak inportantzia handia izan zuten Bermeon. Txitxarroak ere bai. Bisigua galdu egin zen; arrasteroen erruz, gehienbat.

6. Katuek "begizune", zorte txarra ekartzen ei zuten

- **Erref:** BRM-008/026
- **Iraupena:** 0:01:18. **Hasi:** 00:45:20. **Bukatu:** 00:46:38
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Sineskerak, ohiturak eta erritoak

Laburpena:

Katuak zorte txarra ematen ei zuten. Ezin ziren ontziratu, "begizune" ekartzen dutela eta. Emakumeak ez ziren ontzietan ibiltzen baina patroia baten hiru alabak lan egin zuten sasoi batean.

7. Erresakak Justoren ontziari hondoa jo eragin

- **Erref:** BRM-008/029
- **Iraupena:** 0:01:04. **Hasi:** 00:48:12. **Bukatu:** 00:49:16
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantzontziko bizimodua eta lanak » Itsasoko arriskuak

Laburpena:

Azaroaren batean, bera ontzian guardian zegoela, erresaka handia sortu zen eta ontziak hondoa jo zuen. Bizirik irten zuen.

8. Dinamitaz eta karramarroaz sarrerako haitzak kentzen

- **Erref:** BRM-008/038
- **Iraupena:** 0:00:51. **Hasi:** 01:00:44. **Bukatu:** 01:01:35
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak

Laburpena:

Portu inguruko haitzak kentzeko dinamita erabiltzen zen. Gero karramarroaz (grua berezia) jasotzen zuten harrotutako harria.

9. Arrainak arrantzaleen erruz galdu dira

- **Erref:** BRM-008/041
- **Iraupena:** 0:00:27. **Hasi:** 01:03:18. **Bukatu:** 01:03:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantzontziko bizimodua eta lanak » Itsasoarekiko jarrera

Laburpena:

Lehen arrain gehiago egoten zen, baina ez zen itsasoa errespetatu. Txiki eta handi, denak harrapatzen ziren. Arrasatu egiten zuten itsasoa.

10. Bi fraide eurekin batera ontzian Dakarrera

- **Erref:** BRM-008/043
- **Iraupena:** 0:01:05. **Hasi:** 01:03:55. **Bukatu:** 01:05:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Itsasoa » Sineskerak, ohiturak eta erritoak

Laburpena:

<p>Baporeak bedeinkatuta egoten ziren. Fraideek izaten ziren gehienetan bedeinkatzaileak. Dakarrera (Senegal) joan zirenean, fraide bi eraman zituzten baporean. Bietako bat legoa zen; beti errezatzen zegoen.</p>

11. Mundakarrak erdararako joera handia

- **Erref:** BRM-008/046
- **Iraupena:** 0:02:17. **Hasi:** 01:05:38. **Bukatu:** 01:07:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera
- Euskara » Euskalkia, herri hizkerak, euskara batua

Laburpena:

Igartzen dio berbetagatik zein den gernikarra, mundakarra... Mundakarrak erdaraz egiten ei dute ia beti, "nabeganteak" (zama-ontzietako marinelak) izan direlako. Bermeon dena euskaraz egiten zen. Montañesekin-eta (kantabroak) ikasten zuten erdara apur bat. Bada Bermeora ezkonduetako montañesik.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2025-06-08

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkarte

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com